RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
C.P. 2-124 Bucureşti, ROMÂNIA

LIBRIS BRAŞOV– LIBRĂRIA ST. O IOSIF

Coperta
după o idee de Sabina Creţu

© RAO International Publishing Company, 2003

ISBN 973-576-499-7

– Dora, ce e? Ţi-e frică?

– Nu. M-am speriat puţin...Am crezut că e mai uşor...

– Am simţit că ţi-e teamă de ceva, că te sperie ceva...

– De ce să-mi fie teamă? De moarte? Asta voiai să spui, Tudore, nu?

– Dacă vrei, de moarte...

– Nu...dar îmi pare rău.

– După ce, Dora?

– După tine...după toate...Habar n-am după ce, dar îmi pare rău. Nu pot să spun altceva, decât că-mi pare rău după noi, după viaţa noastră...

Îşi ţinea masca de oxigen puţin depărtată de gură şi vorbea cu un calm desăvârşit şi cu o detaşare de parcă era vorba despre altcineva. Îl privea într-un fel anume, fără să-l fixeze, dar privirea ei îi pătrundea adânc fiinţa, fără ostentaţie, fără reproş şi dojană, inundându-l cu o căldură şi o duioşie aproape materială. Şi-a lipit buzele de mâna ei dreaptă. Ea şi-a retras-o delicat şi i-a mângâiat faţa năpădită de barba aspră. Îi venea să plângă, să urle, să se ia de piept cu Dumnezeu, să înjure, pentru că asta ştia cel mai bine, să se revolte. Îşi ascunsese ochii în mâna ei mică şi-i făcea imens de bine mângâierea ei. De cîte ori nu stătuse cu capul în poala ei şi ea se juca cu degetele prin părul lui uşor albit. Atunci, în momentele acelea se simţea el grozav de bine, se simţea răsfăţat ca un copil şi-i veneau în minte asemenea ceasuri de tihnă din vremea copilăriei. O, ce de timp trecuse peste el...

– Taci, Tudore, întotdeauna vorbeşti şi cauţi să abaţi discuţia în altă parte, dar n-o putem evita, n-are nici un rost, ba chiar trebuie s-o avem. Ştiu că ţi-e greu, dar şi mie. Nici nu ştiu cum de pot vorbi despre asemenea lucruri, dar crede-mă, aşa îmi vine acum. Simt că pot spune astfel de lucruri, nu ştiu ce din mine îmi dă tăria asta şi trebuie să le spun chiar dacă ne dor. Înţelegi că vreau să vorbesc cu tine acum şi nu altădată? Acum pot, acum am forţa de a vorbi despre moarte şi nu mă sperie lucrul ăsta. Ce dracu, Doamne iartă-mă, nici când putem să n-o facem?

– Dora, dragoste, hai mai bine să ne gândim la altceva, la cum va fi când vom pleca acasă, când vom ieşi din spital. Noi trebuie să trecem şi peste momentul ăsta, noi doi suntem nişte învingători. Am mai învins boala, nu trebuie să abandonăm. De ce, Dora, tocmai acum să ne gândim că nu mai există ieşire? De ce să ne lăsăm copleşiţi? Noi am spus-o întotdeauna, suntem cea mai tare echipă din lume, pe noi nu ne bate nimeni. Am probat lucrul ăsta treizeci de ani, ne-am luptat, a fost greu, dar nu ne-am dat bătuţi. Trebuie şi acum să mergem mai departe. Mai avem câte ceva de făcut, încă n-am terminat.

– Tudore, ştiu bine ce spun. Nu mai e mult, o simt eu şi nu cred că mai pot. De fapt, să ştii că mi-am negociat singură şansele. Tu m-ai învăţat că orice situaţie trebuie cântărită şi deşi nu-mi place deloc termenul ăsta „a negocia", e cel mai exact acum, are cea mai mare acoperire. Ei bine, chiar dacă se întâmplă să părăsesc spitalul pe picioarele mele, ceea ce nu cred, ce va urma nu e viaţă, e o mizerie. Totdeauna am fost amândoi de acord că şi în viaţă, şi în boală, dar şi în moarte trebuie să fie demnitate şi decenţă. Sunt convinsă că de-acum încolo, ceea ce urmează nu poate fi deloc decent şi demn. Şi nu pot să accept o nenorocită de viaţă. Mi-a displăcut întotdeauna umilinţa şi cerşetoria, ba chiar, aveam un rău organic când vedeam chinuiţi, sigur îi ajutam, dar mi se părea nedrept ca ei să sufere şi să fie priviţi cu milă. Eu nu vreau mila nimănui, eu nu vreau să întoarcă oamenii capul după mine şi să zică: „Săraca, de ce

n-o ia Dumnezeu?" Înţelegi? M-am gândit bine şi ştiu că lucrul cel mai bun pentru mine e să mor, numai de s-ar întâmpla repede. Nu mă întrerupe şi crede-mă că nu mi-e frică, dar îmi pare rău. Aşa de rău îmi pare, că mă doare sufletul. Tot tu m-ai învăţat, şi pe tine ai tăi, că viaţa e un drum, aşa zicea Iorga, atunci de ce să te plângi când ai sosit? Ştii, atunci când i-ai scris chestia asta pe pe mormântul fratelui tău, n-am înţeles prea bine, dar acum ştiu că aşa e. Măi, bătrân nebun, înţelege, îmi pare rău numai...

Dora vorbea din ce în ce mai liniştit, abandonase masca de oxigen, respira regulat, uşor, era calmă, nefiresc de calmă, chiar împăcată şi uşurată, de parcă vorbele acestea îi stătuseră pe suflet.

Tudor se întinse lângă ea, aşa cum o făcea mereu, pentru că rezerva era numai a lor şi într-un fel erau ca acasă. Se priveau aşa cum numai ei ştiau s-o facă în momentele lor de tăcere, când gândurile nerostite ţineau loc de vorbe, când tăcerile ca nişte umbre mari ale cuvintelor se insinuau între ei într-un exerciţiu de comunicare telepatică.

– De ce să-ţi pară rău, Dora? După ce? Hai, să ne gândim bine. Câţi oameni de pe pământul ăsta, câte cupluri au avut treizeci de ani atât de buni ca noi? Nu cred că sunt mulţi în lume. Noi am fost şi suntem nişte fericiţi. Ne-a mers din plin, am făcut ceva, chiar am făcut ce-am vrut. Dacă tragem linie şi adunăm, ar trebui să sărim în sus de bucurie: am fost fericiţi. N-am avut de ce ne plânge, am fost echipa perfectă şi invidiată, am fost cuplul pe care toţi îl arătau cu degetul, eram modelul de urmat. Sigur, numai noi ştim că am avut momentele noastre de cumpănă, dar le-am rezolvat, am trecut mai departe, am avut ştiinţa de a face micile compromisuri necesare, care au infirmat definiţia căsătoriei că e o mică mizerie. La noi n-a fost vorba de aşa ceva. Pentru asta, pentru anii noştri fericiţi trebuie să ne mulţumim nouă şi nu altcuiva. Aşa că părerile de rău nu-şi au locul. În spatele nostru sunt treizeci de ani grozavi şi trebuie să ne pară bine. Habar n-am dacă asta e mult sau puţin, dar anii ăştia sunt viaţa noastră, noi i-am făcut aşa cum au fost. Ce mai vrem? Nu putem fi nemulţumiţi, nu ne poate încerca nici o părere de rău.

– Ei, vezi, tocmai asta e, pentru că are după ce să-mi pară rău. Dac-ar fi fost răi, poate nu încercam astfel de regrete. Şi înţelege, măi băiete, după tine îmi pare cel mai rău, pentru că te iubesc. O să-mi lipseşti acolo, unde nimeni nu-mi spune cum e. Doamne, ce prostii vorbesc! Şi eu o să-ţi lipsesc, ştiu asta, Tudore, noi am fost făcuţi unul pentru altul, am fost hărăziţi, am fost ca un blestem de dragoste. Doamne, mulţumescu-ţi! Aşa că, îmi pare rău, orice ai zice. Ştii că până acum n-am putut să mor din cauza ta? Nu te uita aşa, ştiu ce vorbesc. N-am zis intenţionat „datorită", pentru că ai stat mereu pe lângă mine şi tu n-ai vrut să mor, şi nu m-ai lăsat nici pe mine. Dar ascultă ce-ţi spun: nu se mai poate, nu mai există decât o fărâmă de viaţă şi asta se duce repede, vrem sau nu vrem noi, aşa că trebuie să ne împăcăm cu soarta. Nu încerca să mă opreşti. Îţi spun pentru prima şi ultima oară, poate n-o să mai avem timp: mă îmbraci cu deux-pièces-ul din America, cu bluza cu dantelă şi cu pantofii de lac. În rest, ştii tu ce să faci. Taci şi mai ţine minte ceva. Îi dai soră-mii cojocul din Italia şi căciula.

– Dora, te rog, las-o dracului de treabă! Ce te-a apucat? Noi mai avem atâta timp înainte. De ce să vorbim de moarte?

Ea se strânse la pieptul lui. Se ţineau îmbrăţişaţi, fără să sesizeze întunericul ce coborâse pe nesimţite. O asistentă deschise încet uşa, dar nimeni n-o băgă în seamă.

– De ce să vorbim despre moarte? Pentru că face parte din viaţă, pentru că e singura certitudine a vieţii, pentru că nu suntem nişte proşti şi nici nu putem ignora ceea ce ne aşteaptă. De-aia, şi chiar dacă ne doare trebuie s-o facem. Şi mai ales pentru că ne iubim.

Buzele lor s-au atins într-un sărut lung, fără patimă.

– Dora, ştii lucrul ăsta, eşti omul cel mai important pentru mine şi ai fost mereu, înaintea tuturor. Noi am crescut împreună, ne-am maturizat, apoi am îmbătrânit un pic. Doamne, cât te iubesc!

– Mi-ar plăcea să dureze o veşnicie clipa asta. Uite, chiar dacă moartea ar veni în momentul ăsta, cred că nici n-aş simţi. E atât de bine împreună. Să tăcem. Ne-am spus tot ce-am vrut şi tot ce n-am fi vrut să ne spunem. Nu m-am gândit dinainte că o să fiu nevoită să-ţi spun toate lucrurile acestea, dar aşa mi-a venit şi mă simt mult mai bine. Nu mă doare nimic, nici sufletul...e aşa de bine împreună...

Întunericul se lăsase din creştetul încăperii şi inundase camera albă de spital. Un scâncet de copil nou născut se auzi vag din clădirea veche a maternităţii ca o certitudine sfioasă că viaţa există, că-şi face loc în hăţişul întortocheat al existenţei. Nici unul nu zicea nimic, deşi auziseră glasul firav şi se gândeau la copilul pe care nu l-au avut şi pe care şi l-au dorit atât. Aceasta era pedeapsa lor: sarcina pierdută cu voia şi fără voia lor în urmă cu treizeci de ani. Au fost convinşi tot mereu că omul trebuie să plătească în viaţă pentru tot ce-a făcut, dar întotdeauna li s-a părut nedrept. Erau tineri, prea tineri... Fusese o vreme şi o mentalitate păguboase, iar ei nu erau decât victimele unei epoci, ale tabuurilor familiei, ale tradiţiilor idioate, care nu voiau să ţină pasul cu timpurile. Cine era vinovatul? Pe cine să arăţi cu degetul? De fapt, nu avea nici o importanţă. Au plătit destul cu dragostea lor pentru copiii pe care nu i-au avut. Şi erau făcuţi să fie părinţi, nu din întâmplare, ci din vocaţie şi convingere, din preaplinul lor sufletesc... Degeaba, n-a mai fost să fie... S-au avut unul pe altul şi şi-au fost deopotrivă şi mamă, şi tată, şi copii. Poate, chiar s-au răsfăţat, dar n-au fost niciodată egoişti. Şi-au găsit rostul pe lângă copiii altora, în cei din clasă sau de la universitate şi poate, chiar au copilărit împreună mai mult decât alţii. Şi ce era rău în asta? Un singur lucru: că n-au avut copiii lor în care să sădească tot ce aveau mai bun şi tot ce-au învăţat. Şi ar fi ştiut să facă asta foarte bine. Plimbând o viaţă nepoţii şi copiii altora, unii chiar credeau că sunt ai lor. Nu semănau a nepărinţi. Le lipsea aerul searbăd al orfanilor de copii. Erau dispuşi mereu la o generoasă risipă pentru orice copil. Nu-i durea mai mult altceva decât sintagma răsuflată a unora: „Da, ce vă mai trebuie şi vouă, că doar n-aveţi copii?" Aşa era, n-aveau, dar îi durea lucrul ăsta şi câteodată li se părea fără sens totul. De câte ori Tudor ridica un copil în braţe, Dora îşi ascundea regretul într-un gest – găselniţă, pe care nu-l înţelegea nimeni, doar

ea. Binevoitorii ziceau ca întotdeauna: „Cine are să-i trăiască, cine nu să nu-i dorească", dar palidă era o asemenea încurajare pentru nişte oameni care credeau că rostul lor pe lume era acela de a avea copii. Îşi puseseră problema înfierii, dar erau atâtea cazuri sfârşite în eşecuri dezamăgitoare, încât le pierise cheful, şi-apoi Tudor zicea mereu: „Ne-om pomeni într-o zi şi cu un pogon de neamuri proaste, care vin să-şi vadă odrasla". Scriseseră şi la Crucea Roşie Internaţională şi ceruseră patru copii de patru culori, dar fuseseră refuzaţi de instituţia românească, aşa că se potoliseră şi se împăcară cu gândul că nu se poate.

Nici unul nu mai zicea nimic, dar fiecare era cu gândurile lui şi parcă ele se atingeau, erau aceleaşi. Ajunseseră la performanţa nu numai de a se înţelege din priviri, dar şi se gândeau în acelaşi timp la acelaşi lucru. Erau un trup, o echipă simbiotică ce respira împreună, gândea, iubea şi chiar dispreţuia împreună, că de urât nu erau în stare. Tăcerea devenise materială, parcă umpluse încăperea, ca nişte vălătuci imenşi de vată, ce creşteau ameninţător. Ce se mai putea spune după lucrurile grave pronunţate mai înainte. Orice cuvânt ar fi fost de prisos. Dora vorbise de moarte şi nu de orice moarte, ci de propria ei moarte, fără nici o stridenţă, fără să verse o lacrimă, fără să spună nimic altceva, fără vreo dispoziţie testamentară care să-l privească pe Tudor, doar atât, cum să fie îmbrăcată. De ce? Putea să spună orice, putea să-i ceară ceva cu privire la viaţa lui viitoare, să-i spună, măcar aşa, cum o făcea altădată: „Vezi, Tudore, să nu mă faci de râs!" Nimic din toate astea. Dacă tot provocase discuţia, de ce nu-i spusese mai mult. Avea dreptul să-i ceară şi să-i spună orice. Nimic. Nu dorea să-l împovăreze, nu voia să-i stabilească nici o conduită, să-i pună vreo oprelişte, să-i ceară un mod de comportament, un fel de a fi. Nici măcar o promisiune. Dora rămăsese şi în situaţiile limită aceeaşi fiinţă care nu se dezminţea, care avea decenţa şi demnitatea de a nu forţa mâna nimănui, avea chiar bunul simţ de a nu cere atunci când ştia că nu poate fi refuzată. Pe Tudor îl intriga lucrul ăsta, se simţea vinovat că nu i se cere mai

mult, lui care putea să-i îndeplinească dorinţa, ar fi fost fericit să-i fie util în ultimul moment. Doamne, de ce proceda aşa? Oare nu mai avea încredere în el? Nu, nu era asta, voia, pur şi simplu, să-l lase liber, să nu-i impună nimic. Poate, îi era milă de el. De fapt, o auzise zilele trecute spunându-i Rodicăi, asistenta, că îi e milă de el, că nu mai dormise de nu ştiu când, că slăbise. Manifesta faţă de el o grijă maternă şi poate era chiar copilul ei pe care nu-l avuse. Îl privea cu o imensă duioşie, ascunzându-şi durerea şi oboseala devastatoare care-i stăpânea trupul, îi lua de multe ori capul în palme şi-l săruta pe frunte sau i se juca în păr, aşa cum îi plăcea lui, ori îl trimitea la masă la cantina spitalului sau acasă ca să se schimbe. Şi-acum nimic din toate acestea...

Afară, în curte, se auzi sirena unei salvări. Pe cine aduce: o bolnavă sau o gravidă care va da naştere unei vieţi? În viaţă există un echilibru. Când tatăl lui Tudor era întins pe năsălie, Dora era gravidă şi găsiseră de cuviinţă tocmai atunci să-i spună mamei lui. Reacţia ei a fost în spiritul familiei: „Cel mai bun lucru e să vă căsătoriţi, dar fără tămbălău...Dora, dacă ai tăi nu înţeleg, poţi să stai la mine, până când termină Tudor armata." Era compensaţia naturală. Unul murea şi altul se năştea, dar nu s-a întâmplat aşa. Mentalitatea a fost mai tare. Ruşinea familiei, un anacronism tâmpit, a curmat o viaţă şi a stricat totul. A rămas totuşi neatinsă dragostea lor. Şi-acum, totul se prăbuşea, se surpa într-un hău imens, gol şi fără sens, în care nu se vor mai găsi, nu se vor mai atinge, nu-şi vor mai putea spune nimic. Cum va fi lumea lui fără Dora? De fapt, nu numai lumea lui, ci toată lumea fără Dora? Un nonsens, un simulacru de viaţă... Ştia şi el la fel de bine ca şi Dora, poate chiar mai bine, că nu mai există nici o şansă, că zarurile fuseseră aruncate înainte cu doi ani, când diagnosticul pus sec şi nemilos nu lăsa decât mila Domnului şi minunea să mai decidă, dar se ambiţionase ca un nebun să lupte împotriva tuturor evidenţelor. Atunci a plâns, s-a rugat cu disperare, a urlat ca un câine lovit, s-a revoltat, a implorat şi-a simţit cum din el creşte o putere nebună, uriaşă, că nimic nu-l poate opri să reuşească.